



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 15 lipca 2025 r.

Poz. 2654

UCHWAŁA NR XVI/46/2025 RADY GMINY PRUSZCZ GDAŃSKI

z dnia 23 maja 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Usług Społecznych dla Gminy Pruszcz Gdański na lata 2025-2029”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940) oraz art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizacji usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818 oraz z 2025 r. poz. 620) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Usług Społecznych dla Gminy Pruszcz Gdański na lata 2025-2029”, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pruszcz Gdański.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady

Andrzej Chmielewski



**LOKALNE
BADANIA
SPOŁECZNE**

WSPIERAMY LOKALNĄ POLSKĘ!

Program Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029

**Lokalne Badania Społeczne dla Centrum Usług Społecznych
Gminy Pruszcz Gdański**

Spis treści:

1. Definicje pojęć	3
2. Nazwa, cel i okres realizacji Programu.....	5
3. Potrzeby mieszkańców w obszarze usług społecznych.....	8
4. Usługi społeczne realizowane w ramach Programu.....	19
5. Koordynacja i integracja usług społecznych	22
6. Warunki i tryb kwalifikacji osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych.....	25
7. Ulgi i opłaty za korzystanie z usług społecznych	26
8. Dane osobowe niezbędne do kwalifikacji osób zainteresowanych skorzystaniem z usług	33
9. Organizacja Programu Usług Społecznych.....	34
10. Sposób monitorowania i oceny Programu	35
11. Budżet Programu i źródła jego finansowania	39

1. Definicje pojęć

- Centrum, CUS – kiedy mowa jest o Centrum lub CUS, oznacza to Centrum Usług Społecznych Gminy Pruszcz Gdański,
- Ekonomia społeczna – działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych, realizowana w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności o charakterze odpłatnym (na podstawie art. 2. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej),
- GOPS - kiedy mowa jest o GOPS, oznacza to Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Cieplewie,
- IPUS – Indywidualny Plan Usług Społecznych,
- JST – jednostka samorządu terytorialnego,
- KIPUS – Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych,
- Mieszkaniec – osoba zamieszkująca na obszarze Gminy Pruszcz Gdański,
- Opiekun faktyczny - opiekun osoby niesamodzielnej lub osoby z niepełnosprawnością sprawujący okresową lub stałą opiekę nad osobą niesamodzielną lub z niepełnosprawnością,
- Osoba korzystająca z usług społecznych – osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania, określone w Programie Usług Społecznych i której przyznano prawo do skorzystania z ww. usług,
- Osoba niesamodzielną – osoba, u której stwierdzono konieczność okresowej lub stałej opieki lub/i pomocy innych osób w zakresie odżywiania, przemieszczania się, pielęgnacji ciała, higieny osobistej i otoczenia oraz prowadzenia gospodarstwa domowego z powodu naruszenia sprawności organizmu,
- Osoba z niepełnosprawnością – osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

- całkowitej niezdolności do pracy, ustalonym na podstawie art. 12 ust. 2. oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalonym na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalonym na podstawie art. 13 ust. 5 ww. ustawy, co jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - całkowitej niezdolności do pracy, ustalonym na podstawie art. 12 ust. 2 ww. ustawy, co jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
- OSL – Organizowanie Społeczności Lokalnej,
 - OUS – Organizator Usług Społecznych,
 - Podmioty ekonomii społecznej (PES)¹:
 - spółdzielnia socjalna,
 - warsztat terapii zajęciowej (WTZ) i zakład aktywności zawodowej (ZAZ),
 - centrum integracji społecznej (CIS) i klub integracji społecznej (KIS),
 - spółdzielnia pracy, w tym spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych oraz spółdzielnia produkcji rolnej,
 - organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych (w tym: fundacje i stowarzyszenia),
 - podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (w tym: spółdzielnie socjalne, spółki z o.o. i spółki akcyjne non profit).

¹ Na podstawie art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej

- Program – kiedy mowa jest o Programie, oznacza to „Program Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029”,
- ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Usługi społeczne – usługi w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- Wnioskodawca – osoba składająca wniosek o zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych (np. osoba, która będzie korzystała z usług, przedstawiciel ustawowy, opiekun faktyczny),
- Zakres interwencji EFS+ – zakres działań obejmujący obszary wymienione w regulaminach konkursów obejmujących m.in. usługi z zakresu: wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i osób w kryzysie bezdomności, opieki nad dziećmi do lat 3, aktywizacji zawodowej, mieszkalnictwa społecznego, treningowego i wspomaganego, reintegracji społeczno-zawodowej, usług zdrowotnych, opiekuńczych, a także wsparcia opiekunów faktycznych. Finansowane mogą być również inne usługi wynikające z przeprowadzonej diagnozy i mieszczące się w katalogu usług społecznych zgodnie z definicją usług społecznych zawartą w ustawie z 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- Zakres usług – działania wynikające z zakresu określonego w art. 2.1 ustawy z dnia z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zgodnie z zapisami Statutu Centrum Usług Społecznych.

2. Nazwa, cel i okres realizacji Programu

Nazwa Programu:

„Program Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029”

Okres realizacji Programu:

Program będzie realizowany w okresie od 1.01.2025 r. do 31.12.2029 roku.

Cele Programu:

Głównym celem Programu jest poprawa jakości życia w Gminie Pruszcz Gdański poprzez zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, dopasowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację trzech następujących celów szczegółowych (operacyjnych):

1. Zwiększenie dostępu mieszkańców do spersonalizowanych usług społecznych

Działania w tym obszarze będą skoncentrowane wokół realizacji usług społecznych odpowiadających na precyzyjnie zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Pruszcz Gdański. W ten sposób zapewniony zostanie dostęp do kompleksowej oferty usług, które będą dopasowane do indywidualnych potrzeb i oczekiwań odbiorców. W uzasadnionych przypadkach personalizacja usług może obejmować świadczenie usług w formie sprofilowanych pakietów usług z różnych obszarów, o których mowa w art. 2.1 ustawy o CUS.

2. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług społecznych

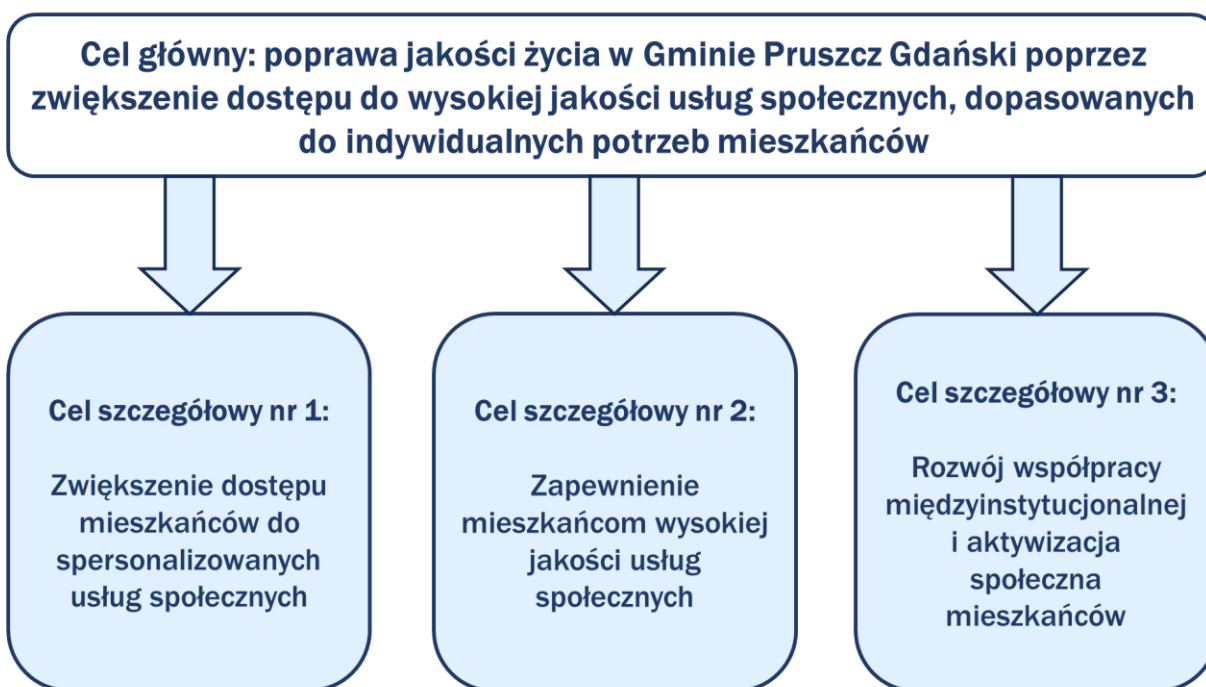
Cel zostanie zrealizowany poprzez odpowiednie zarządzanie procesem organizacji usług społecznych. Usługi te będą świadczone przez profesjonalistów reprezentujących różne zawody pomocowe, którzy mogą być zatrudnieni w CUS lub innych instytucjach lokalnych, jak również przez usługodawców zewnętrznych, współpracujących z CUS. Każdy z realizatorów usług będzie zobowiązany do przestrzegania odpowiednich standardów jakości realizowanych usług, ustanowionych przez CUS. Realizacja tych założeń w praktyce zostanie objęta bieżącym monitoringiem.

3. Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i aktywizacja społeczna mieszkańców

Koniecznym warunkiem zbudowania skutecznego i efektywnego systemu usług społecznych jest rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej (w tym kooperacji CUS z innymi jednostkami organizacyjnymi Gminy, jednostkami organizacyjnymi Powiatu Gdańskiego (np. GUP, PCPR), organizacjami pozarządowymi, jak również pozostałymi podmiotami ekonomii społecznej. Powyższy cel zostanie osiągnięty m.in. poprzez budowanie i wzmacnianie lokalnej sieci usługodawców,

w tym tworzenie partnerstw na rzecz rozwoju usług społecznych, a także zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w realizacji usług społecznych zleczanych przez CUS. Bardzo istotnym wyzwaniem jest włączanie mieszkańców w proces projektowania i organizacji usług społecznych, tym bardziej, że – w większości badanych obszarów – aktywność i kapitał społeczny pozostają na relatywnie niskim poziomie (w odniesieniu do wyników innych podobnych pomiarów). Zgodnie z ideą centrów usług społecznych, owe usługi powinny zostać uspołecznione, a więc obudowane działaniami na rzecz integracji oraz aktywnością mieszkańców.

Ilustracja 1. Cel główny i cele szczegółowe (operacyjne) „Programu Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029”



Rezultatem realizacji niniejszego Programu będzie zwiększenie dostępu do zintegrowanych usług społecznych, które odpowiadają na potrzeby społeczności lokalnej w oparciu o zasady kompleksowości, podmiotowości, jakości, powszechności, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych. Integracja usług społecznych, umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie lokalnego potencjału oraz skuteczne zaspokojenie potrzeb mieszkańców Gminy. Tym samym Program przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy poprzez realizację kompleksowych

działań zaspokajających ich oczekiwania i precyzyjnie zidentyfikowane potrzeby wynikające z Diagnozy.

Program określa rodzaj usług, jakie będą realizowane na rzecz społeczności lokalnej przez Centrum Usług Społecznych Gminy Pruszcz Gdański. Tryb, zasady tworzenia i jego uchwalania określa rozdział 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Niniejszy „Program Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029” został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną przez firmę Lokalne Badania Społeczne „Diagnozę potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w Gminie Pruszcz Gdański”, a zatem jest odpowiedzią na konkretne i określone przez mieszkańców potrzeby.

3. Potrzeby mieszkańców w obszarze usług społecznych

„Program Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029” został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną przez firmę Lokalne Badania Społeczne „Diagnozę potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w Gminie Pruszcz Gdański”. W ramach diagnozy zrealizowany został cykl badawczy z zastosowaniem różnych, wzajemnie powiązanych metod i technik badawczych (ilościowych i jakościowych). Głównym celem badania było rozpoznanie potrzeb mieszkańców Gminy Pruszcz Gdański i zbadanie lokalnego potencjału usługowego, w tym m.in:

- rodzajów usług, na które jest zapotrzebowanie,
- skali zapotrzebowania na poszczególne usługi społeczne,
- stanu zasobów w zakresie świadczenia usług społecznych m.in. przez lokalne organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej i podmioty zatrudnienia socjalnego,
- dodatkowym celem była edukacja kadry CUS.

Metody i etapy badawcze zrealizowane w ramach procesu diagnozy:

- Analiza danych zastanych (desk research),
- Badanie ilościowe: miks metodologiczny CAWI + PAPI, 649,

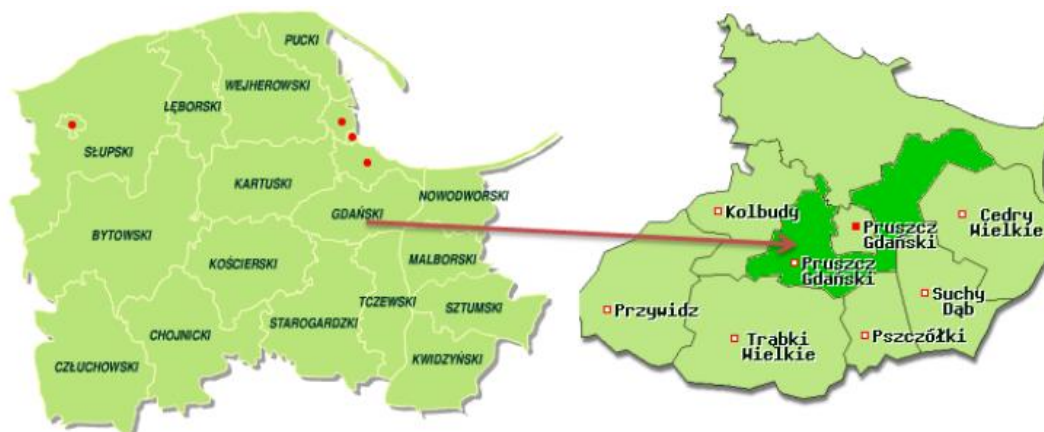
- Badanie jakościowe: Zogniskowany Wywiad Grupowy (FGI) – spotkanie z kluczowymi interesariuszami procesu tworzenia CUS,
- Badanie jakościowe: warsztaty *Service Design* z wybranymi grupami odbiorców usług społecznych, N=5,
- Badanie jakościowe: Indywidualne Wywiady Pogłębione (IDI), N=10,
- Konsultacje społeczne.

Tabela 2. Zrealizowane metody i etapy badawcze

Procedura badawcza	Sposób realizacji
Analiza danych zastanych (desk research)	Analiza dostępnych danych statystycznych oraz dokumentów strategicznych i programowych, raportów, analiz i opracowań...
Badanie ilościowe: CAWI + PAPI	N=649
Badanie jakościowe: Zogniskowany Wywiad Grupowy	N=1, spotkanie z kluczowymi interesariuszami procesu tworzenia CUS: instytucje, organizacje pozarządowe, lokalni eksperci...
<u>Badanie jakościowe</u> : warsztaty <i>Service Design</i> (społeczne projektowanie usług)	N=5, warsztaty <i>Service Design</i> z przedstawicielami kluczowych grup odbiorców usług społecznych: - seniorzy - osoby z niepełnosprawnościami - rodziny z dziećmi (rodzice) - młodzież w wieku 15-18 lat - osoby w kryzysie bezdomności oraz osoby uzależnione
<u>Badanie jakościowe</u> : Indywidualne Wywiady Pogłębione (IDI)	N=10: lokalni liderzy, przedstawiciele CUS i innych instytucji lokalnych, przedstawiciele władz Gminy...
Konsultacje społeczne	

Kluczowe ustalenia płynące z diagnozy:

Gmina Pruszcz Gdański jest położona w województwie pomorskim, w aglomeracji trójmiejskiej, w północnej części powiatu gdańskiego. Jej powierzchnia wynosi 142,7 km², co stanowi ok. 0,07 proc. powierzchni województwa oraz 18 proc. powierzchni powiatu. Gmina Pruszcz Gdański sąsiaduje z Miastem Pruszcz Gdański, a także następującymi jednostkami samorządu terytorialnego: od północy z Gdańskiem, od wschodu - z gminami Suchy Dąb i Cedry Wielkie, od południa z gminami Trąbki Wielkie i Pszczółki, a od zachodu z gminą Kolbudy. Odległość od siedziby Gminy Pruszcz Gdański (miejscowości Juszkowo) do centrum Gdańska wynosi ok. 14 km.

Ilustracja 3. Położenie Gminy Pruszcz Gdański na tle województwa pomorskiego i powiatu gdańskiego²

Według Banku Danych Lokalnych GUS na koniec roku 2023 Gminę Pruszcz Gdański zamieszkiwało 37 948 osób³. Warto nadmienić, że dane z rejestru mieszkańców pokazują, że liczba osób zameldowanych jest nieco mniejsza (31 374 osoby na koniec roku 2023)⁴. Ze względu na położenie w aglomeracji trójmiejskiej Gmina jest atrakcyjnym miejscem, przyciągającym nowych mieszkańców (choć wielu z nich nie dopełnia obowiązku meldunkowego). Co za tym idzie, liczba mieszkańców Gminy systematycznie się zwiększa. Oprócz wzrostu liczebności populacji najbardziej istotnym zjawiskiem demograficznym jest zmiana struktury ludności ze względu na wiek. Według danych na koniec 2023 roku 25,3 proc. mieszkańców gminy stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym (jest to relatywnie wysoki udział, zarówno na tle danych regionalnych i krajowych, jak i w porównaniu do gmin wiejskich ujętych w zestawieniu), 60,8 proc. – osoby w wieku produkcyjnym, natomiast 13,9 proc. – osoby w wieku poprodukcyjnym. Naturalny proces starzenia się społeczeństwa (zwiększania się liczby seniorów) w znacznej części jest rekompensowany poprzez wzrost liczby nowych mieszkańców, w większości rodzin z dziećmi.

W kontekście sytuacji społecznej Gminy warto wspomnieć o następujących kwestiach:

- w 2023 r. GOPS w Pruszczu Gdańskim udzielił świadczeń pieniężnych (przyznanych decyzją administracyjną) 310 osobom, natomiast 214 osób

² Źródło: „Raport o Stanie Gminy Pruszcz Gdański w 2023 roku”, Juszkowo, 2024, str. 6

³ Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, stan na koniec roku 2023

⁴ Źródło: Urząd Gminy Pruszcz Gdański, dane z rejestru mieszkańców

skorzystało ze świadczeń niepieniężnych. Wartość udzielonych świadczeń pieniężnych w roku 2023 wyniosła 1 438 010,21 zł;

- w 2023 r. 754 rodziny skorzystały z pomocy społecznej (1 592 osoby w rodzinach), przy czym ich liczba wzrosła o 75 w porównaniu z rokiem poprzednim. 373 rodziny otrzymały wsparcie wyłącznie w formie pracy socjalnej, nie korzystając z form pieniężnych lub niepieniężnych;
- do najważniejszych powodów korzystania z pomocy społecznej należały: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność. Na kolejnych miejscach znalazły się: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, bezrobocie oraz alkoholizm;
- zasięg korzystania z pomocy społecznej w Gminie jest znacznie niższy od danych ogólnokrajowych, wojewódzkich, powiatowych i większości sąsiednich gmin. Zestawiając dane za lata 2019-2023, można dostrzec wyraźny trend spadkowy;
- dostęp do usług z obszaru ochrony zdrowia w Gminie (mierzony liczbą przychodni w przeliczeniu na populację) jest niższy od średniej dla kraju, regionu i powiatu. Wyższe lub zbliżone wartości analogicznego wskaźnika odnotowano również we wszystkich sąsiednich gminach;
- mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański mają niski dostęp do placówek aptecznych na tle powiatu, regionu i kraju, a także gmin: Cedry Wielkie i Pszczółki;
- liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Pruszcz Gdański jest relatywnie wysoka na tle wskaźników dla kraju, regionu, powiatu oraz sąsiednich JST. Analogiczną sytuację odnotowano w odniesieniu do liczby osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na populację;
- stopa bezrobocia dla powiatu gdańskiego jest niższa niż na poziomie ogólnopolskim i regionalnym oraz zdecydowanie niższa na tle sąsiednich powiatów;
- według danych GUS liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców Gminy Pruszcz Gdański wynosi 25 i jest niższa od wartości dla kraju, regionu, powiatu oraz sąsiednich JST;
- według danych Państwowej Komisji Wyborczej mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański wyróżniają się stosunkowo wysoką aktywnością wyborczą. Na

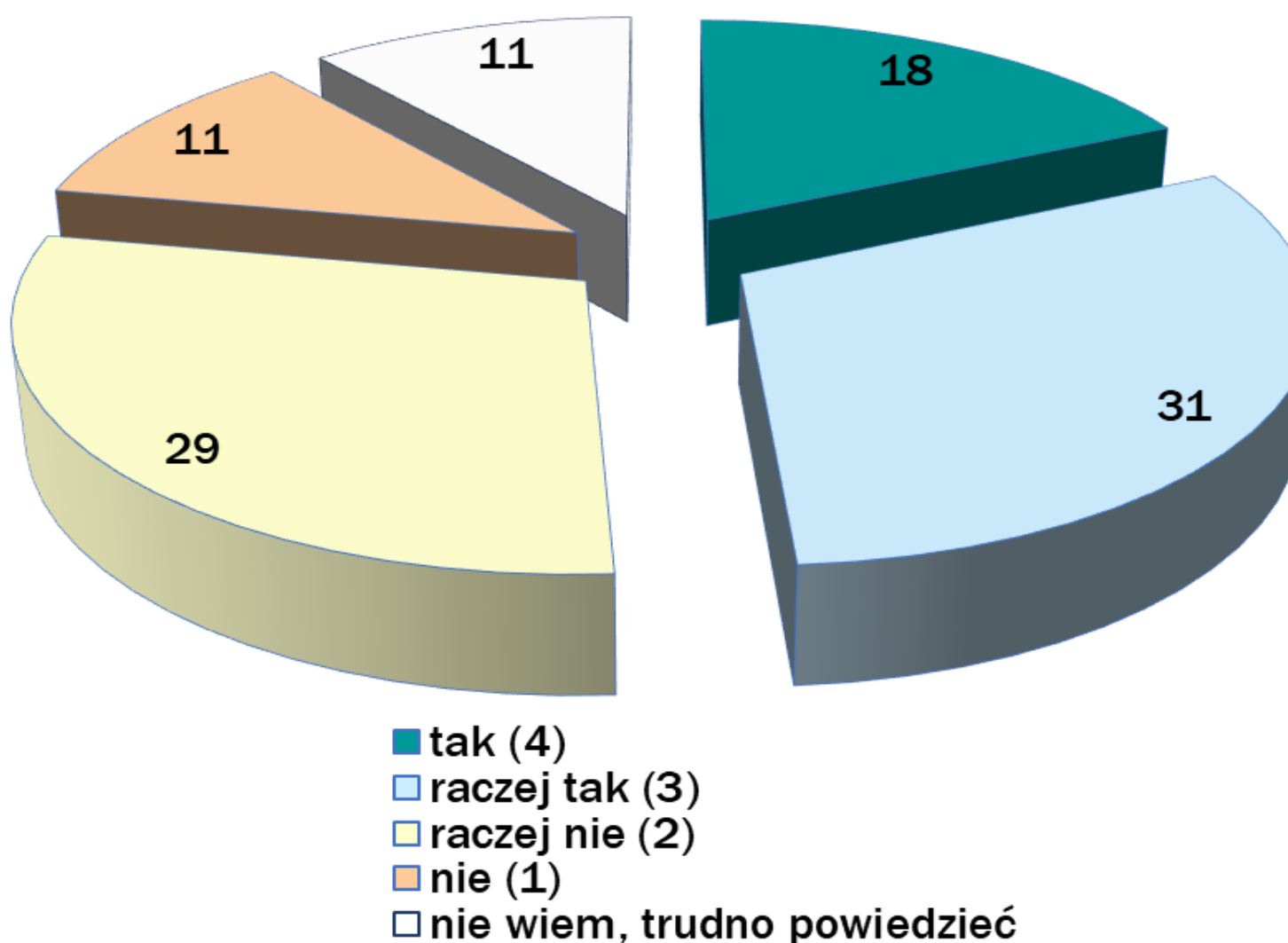
szczególną uwagę zasługuje wysoka frekwencja w wyborach parlamentarnych w latach 2019 i 2023 oraz w wyborach prezydenckich (2020), która przewyższa średnie wyniki, zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, powiatowym, jak i w okolicznych gminach. Z kolei poziom uczestnictwa w wyborach samorządowych (w 2018 i 2024 r.) był zbliżony do danych dla powiatu gdańskiego, województwa pomorskiego i kraju;

- w roku szkolnym 2024 wyniki egzaminów końcowych uczniów szkół podstawowych na terenie Gminy Pruszcz Gdański z języka polskiego i matematyki były nieco wyższe od danych dla regionu i powiatu. W przypadku języka angielskiego rezultaty były podobne, jak w powiecie gdańskim, natomiast nieco wyższe od średniej dla województwa. Również na tle sąsiadujących gmin uwzględnionych w zestawieniu, najwyższe rezultaty egzaminów ósmoklasisty odnotowano w Gminie Pruszcz Gdański (dotyczy to wszystkich ww. trzech przedmiotów);
- mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański mają ograniczony dostęp do usług bibliotecznych, dotyczy to również zasobów bibliotek (księgozbioru), które są szczególnie niskie na tle sąsiednich jednostek administracyjnych;
- odnotowano również niskie wskaźniki liczby uczestników imprez w przeliczeniu na populację, zdecydowanie niższe od wartości analogicznych wskaźników dla kraju, regionu i powiatu. Na uwagę zasługuje liczba obiektów kulturalnych w przeliczeniu na 10 tys. ludności. W przypadku Gminy Pruszcz Gdański odnotowano najniższą wartość tego wskaźnika spośród porównywanych jednostek, jak również największa liczba mieszkańców przypada na placówkę kulturalną. Powyższe dane mogą świadczyć o relatywnie niskim dostępie do usług kulturalnych.

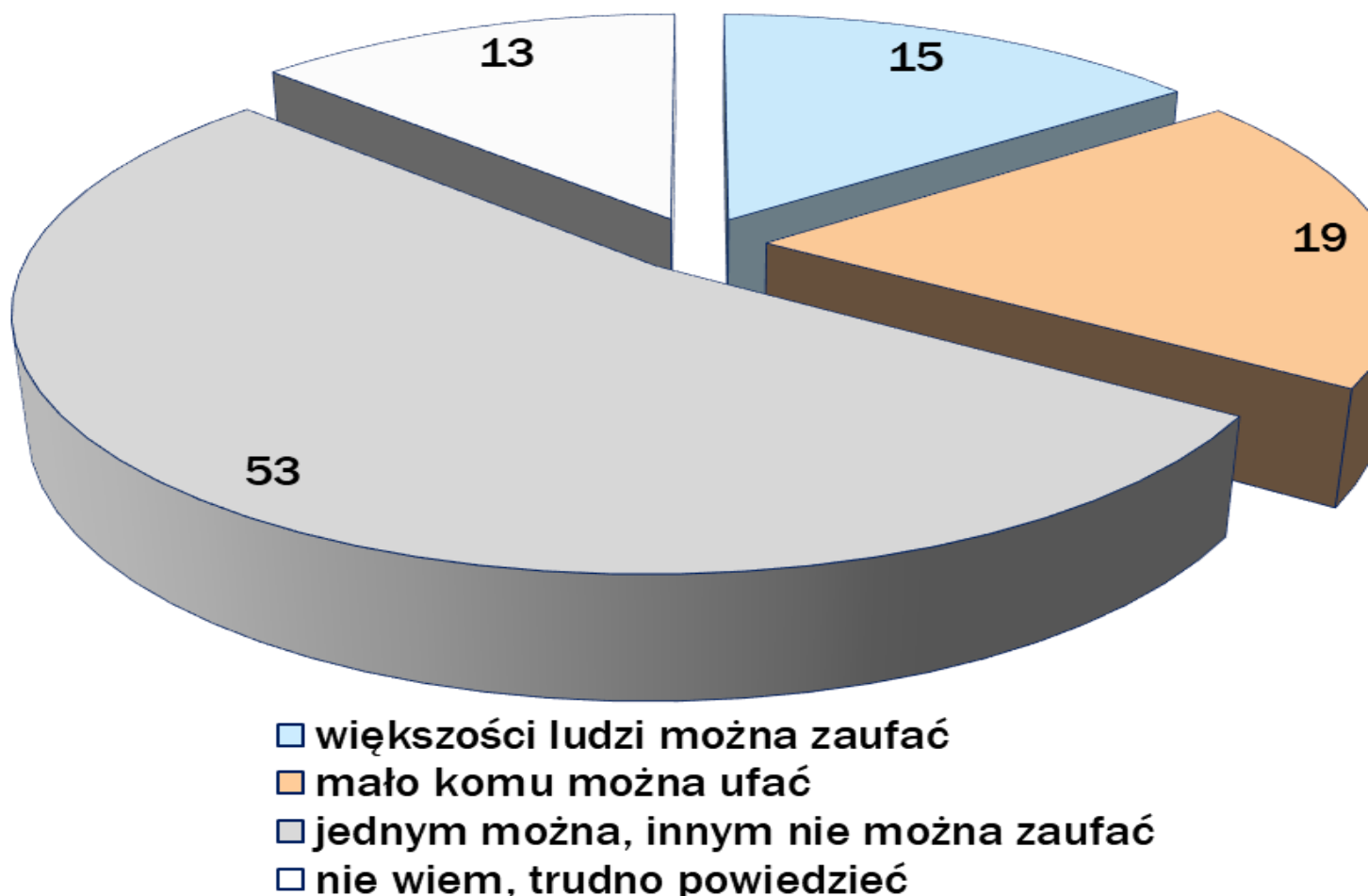
W kontekście społecznych aspektów rozwoju Gminy kluczowe znaczenie mają długoterminowe trendy i perspektywy demograficzne. Od wielu lat w Gminie Pruszcz Gdański zwiększa się liczba mieszkańców, w tym również seniorów. Co istotne, naturalny proces starzenia się społeczeństwa w znacznej części jest rekompensowany poprzez wzrost liczby nowych mieszkańców, w większości rodzin z dziećmi. Usługi społeczne w Gminie powinny odpowiadać na wyzwania związane z trendami

demograficznymi. Z tego powodu konieczne jest prowadzenie przemyślanej polityki wsparcia rodziny, jak również tworzenie kompleksowej oferty usług społecznych dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami, czy innych osób niesamodzielnych. Jednocześnie pożądane jest tworzenie atrakcyjnej oferty usług dla innych grup mieszkańców, w tym m.in. rodzin z dziećmi oraz dzieci i młodzieży, co sprzyjać będzie rozwojowi społecznemu oraz zapewnieniu wysokiej jakości życia.

Wykres 4. Poczucie wpływu na bieg spraw lokalnych w Gminie (dane w %, skala odpowiedzi: 1-4)



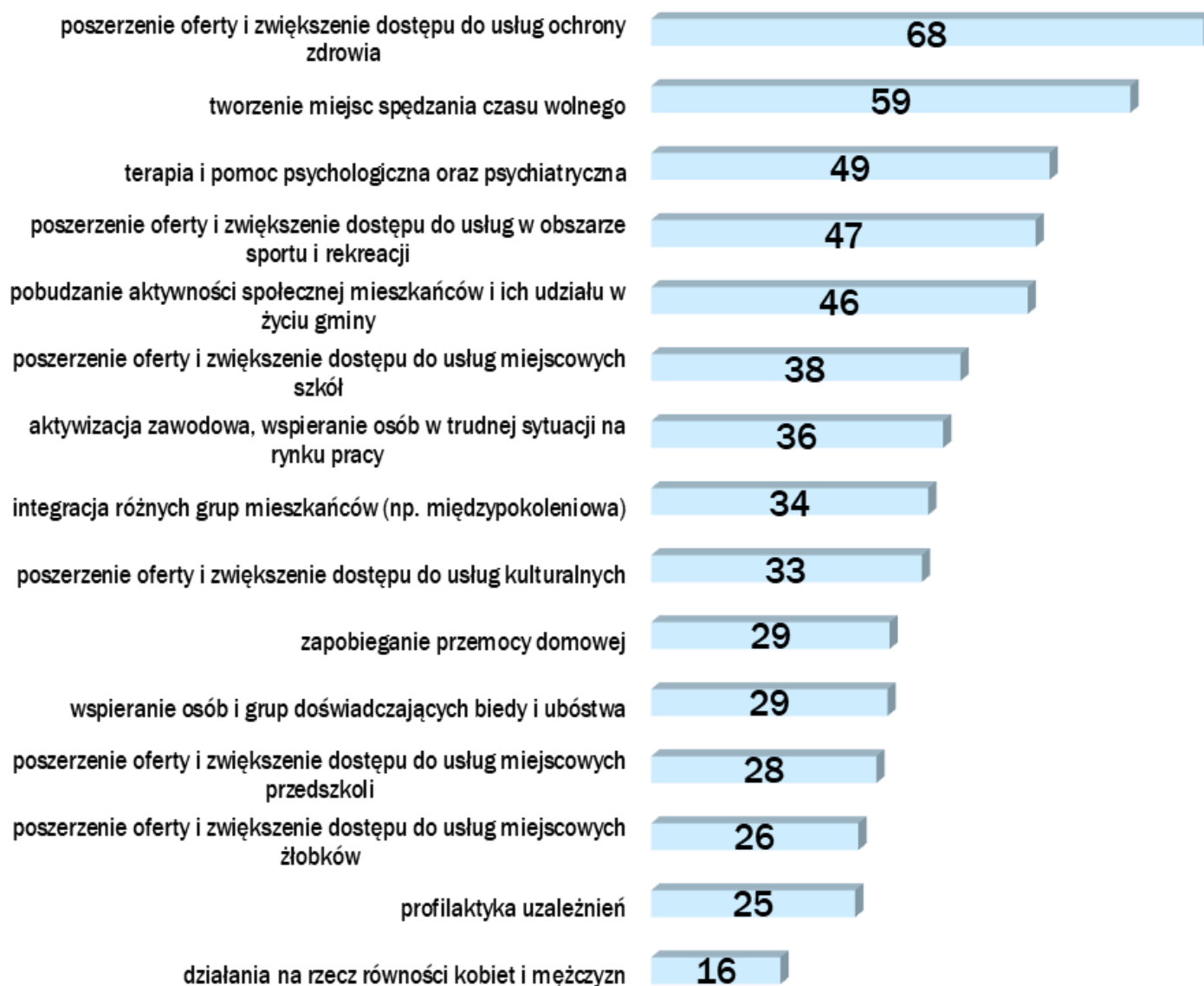
Wykres 5. Zaufanie w relacjach z innymi (dane w %)



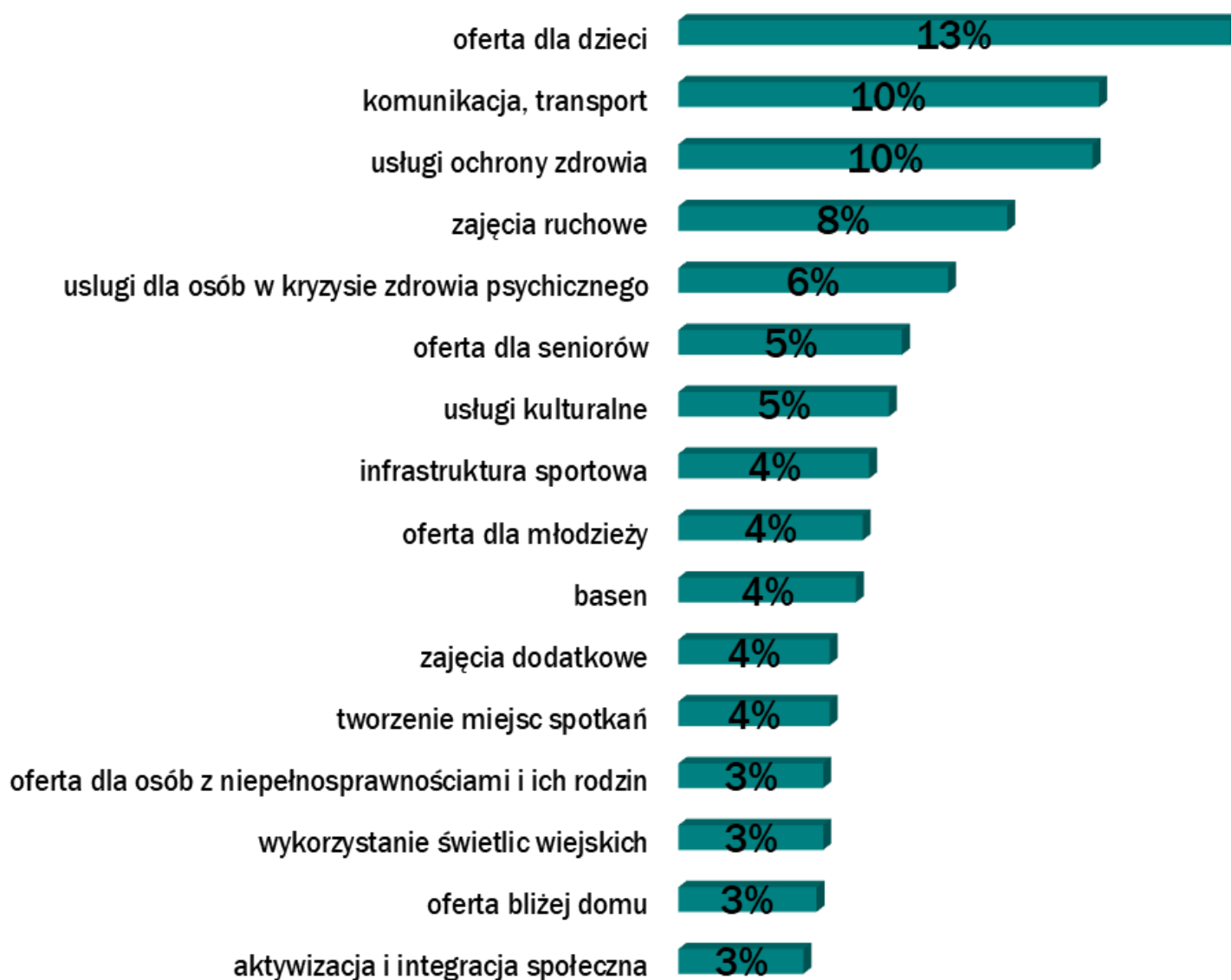
W kontekście planowanych działań w ramach Organizowania Społeczności Lokalnej należy zwrócić uwagę na kilka następujących informacji, płynących z badań. Większość wskaźników kapitału społecznego i aktywności mieszkańców pozostaje na relatywnie niskim poziomie, w porównaniu do wyników innych badań (realizowanych w innych gminach o podobnej liczbie mieszkańców). 49 proc. badanych deklaruje wysoki poziom poczucia sprawczości, zaś 15 proc. deklaruje wysoki poziom zaufania w relacjach z innymi. 68 proc. badanych jest zadowolonych ze swoich relacji z sąsiadami, natomiast 76 proc. podejmowało przynajmniej jedną formę aktywności społecznej.

W świetle badań ankietowych 66 proc. badanych uważa, że jakość życia w Gminie jest wysoka, natomiast 1/5 mieszkańców formułuje ocenę negatywną. Średnia w skali czterostopniowej (1 = „niska jakość życia”, 4 = „wysoka jakość życia”) wynosi 2,81, co jest równoznaczne z oceną ulokowaną poniżej umiarkowanie pozytywnej kategorii oceny w czterostopniowej skali. Badani mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański formułują relatywnie wysokie oceny jakości usług edukacyjnych (przedszkoli i szkół podstawowych), ponadto dość pozytywne opinie formułowano względem usług pomocy społecznej i oferty kulturalnej. Najwięcej wątpliwości budzą: jakość usług na rzecz osób w kryzysie zdrowia psychicznego, komunikacja publiczna i transport zbiorowy, jakość usług ochrony zdrowia, a także aktywizacja zawodowa i wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Osoby zamieszkujące w wyżynnej części Gminy bardziej pozytywnie niż pozostali respondenci oceniają jakość oferty lokalnych placówek przedszkolnych. Z kolei mieszkańcy nizinnej części Gminy wyrażają istotnie wyższe oceny takich sfer życia, jak wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, oferta spędzania czasu wolnego, oferta sportowo-rekreacyjna, promocja zdrowia oraz pomoc społeczna.

Wykres 6. Preferowane działania w sferze społecznej w okresie najbliższego roku (dane w %)



Wykres 7. Brakujące usługi społeczne w Gminie Pruszcz Gdański – pytanie otwarte (dane w %)



W kontekście budowania lokalnego rynku usług społecznych kluczowe są następujące informacje z badania:

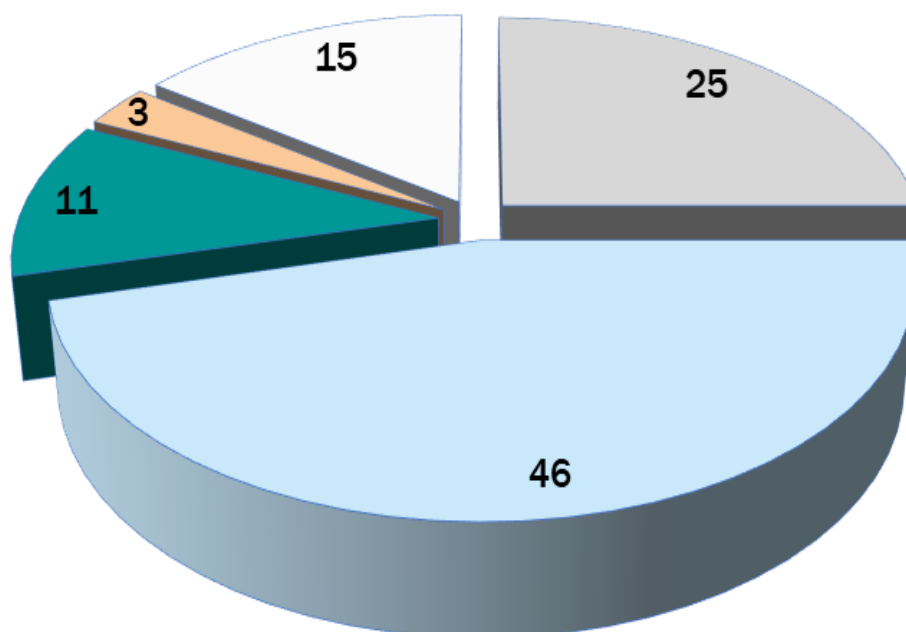
- najbardziej oczekiwane przez mieszkańców działania w sferze społecznej w okresie najbliższego roku to: poszerzenie oferty i zwiększenie dostępu do usług ochrony zdrowia, tworzenie miejsc spędzania czasu wolnego (dla różnych grup mieszkańców), terapia i pomoc psychologiczna oraz psychiatryczna, poszerzenie oferty w obszarze sportu i rekreacji, jak również zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców;

- w opinii mieszkańców najbardziej potrzebne są następujące usługi społeczne: wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla dzieci i młodzieży, punkt konsultacyjny dla osób doznających przemocy domowej, posiłki z dowozem dla osób samotnych, schorowanych, niesamodzielnych, usługa transportowa dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców dzieci w spektrum autyzmu;
- nieco niżej w hierarchii potrzeb lokują się inne usługi, które również należy uznać za pożądane, choć badani mieszkańcy nie zawsze chcieliby skorzystać z nich osobiście (dotyczy to usług adresowanych do różnych grup mieszkańców o specjalnych potrzebach): usługi teleopieki, punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych, mobilny fizjoterapeuta i rehabilitant (dojeżdżający do domu), wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla dorosłych, usługi porządkowe dla seniorów, osób samotnych, niesamodzielnych lub z niepełnosprawnościami, dzienny ośrodek wsparcia dla osób dorosłych z niepełnosprawnościami np. ŚDS, wsparcie wolontariuszy w sytuacjach kryzysowych, np. wyprowadzanie psa, zakupy, usługi w mieszkaniach wspomaganych dla osób z niepełnosprawnościami, kluby seniora, dom dziennego pobytu dla seniorów;
- jako najbardziej deficytowe obszary usług społecznych badani mieszkańcy wskazują (udzielając odpowiedzi na pytanie otwarte): ofertę dla dzieci, komunikację zbiorową i transport (który nie jest wprawdzie usługą społeczną, jednak może być koniecznym warunkiem korzystania z lokalnej oferty), usługi ochrony zdrowia, zajęcia ruchowe, a także usługi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego (wsparcie psychologiczne i psychiatryczne);
- zdaniem uczestników pomiaru usługi społeczne w Gminie Pruszcz Gdański powinny być kierowane przede wszystkim do młodzieży w wieku lat 16-19, seniorów w wieku 61-80 lat, ponadto liczna grupa badanych widzi potrzebę realizacji usług dla dzieci w wieku 7-15 lat;
- w przypadku grup kategoryalnych badani najczęściej wymieniali osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, następnie – osoby w kryzysie zdrowia

psychicznego, dalej - osoby doznające przemocy domowej, jak również rodziny z dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym;

- raport zawiera również informacje uzyskane w ramach jakościowej części badania, w której zbadano potrzeby pięciu wybranych grup, wskazanych jako zagrożone wykluczeniem lub wymagające wsparcia, a więc – co za tym idzie – kluczowe obszary interwencji w „Regionalnym Planie Rozwoju i Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych i Zdrowotnych w Województwie Pomorskim na lata 2023-2025”: rodzin z dziećmi, w tym dziećmi z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym, a także osób w kryzysie bezdomności.

Wykres 8. Gotowość do ponoszenia opłat za usługi społeczne (dane w %)



- ☐ Korzystał(a)bym tylko z bezpłatnych usług
- ☐ Zapłacił(a)bym za niektóre usługi kwotę do 50 zł za godzinę, jeśli ta opłata byłaby konieczna
- ☐ Zapłacił(a)bym za niektóre usługi kwotę do 100 zł za godzinę, jeśli ta opłata byłaby konieczna
- ☐ W przyszłości nie zamierzam korzystać z usług społecznych
- ☐ nie wiem, trudno powiedzieć

Jak pokazują badania, wśród ankietowanych mieszkańców Gminy Pruszcz Gdański istnieje przyzwolenie na tworzenie (częściowo) odpłatnej oferty usług społecznych (na poziomie wyższym od średniej dla innych pomiarów, realizowanych w podobnych gminach). 57 proc. badanych chciałoby korzystać z usług odpłatnych (jeśli byłaby taka konieczność), natomiast 25 proc. deklaruje chęć skorzystania z usług nieodpłatnych (najczęściej są to osoby znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej). Zaleca się budowanie modelu opartego na częściowo odpłatnych usługach społecznych. Odpłatność nie może jednak pozostawać w sprzeczności z ich powszechnością i dostępnością dla jak najszerszych grup mieszkańców. Pobieranie opłat za usługi nie jest tożsame z budowaniem komercyjnego modelu ich świadczenia. Owe opłaty powinny być dodatkowym, a nie wiodącym źródłem finansowania lokalnego systemu usług. Środki pobierane od odbiorców powinny służyć zapewnieniu większej dostępności usług, natomiast z całą pewnością nie mogą być czynnikiem wpływającym na standard, czy jakość ich świadczenia (co byłoby działaniem wątpliwym etycznie). Osobną kwestią pozostaje oczywiście ustalenie odpowiedniej wysokości opłat, być może warto rozważyć ustanowienie systemu zniżek dla osób, czy rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i ekonomicznej.

4. Usługi społeczne realizowane w ramach Programu

Co do zasady, ostatecznymi odbiorcami Programu będzie społeczność lokalna, a więc wszyscy mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański. Niektóre kategorie usług mają jednak charakter specjalistyczny i są adresowane do konkretnych grup odbiorców. Wstępna prognoza zakłada następujący rozkład ilościowy odbiorców planowanych usług społecznych, które dotychczas nie były świadczone dla mieszkańców Gminy.

Tabela 9. Planowane nowe usługi społeczne w Gminie Pruszcz Gdański

usługi społeczne	planowana liczba odbiorców				
	2025	2026	2027	2028	2029
usługi sąsiedzkie	3	5	10	10	10
punkt konsultacyjny dla ofiar i świadków przemocy domowej	15	15	20	20	20

grupa wsparcia dla opiekunów osób zależnych	10	15	20	20	20
grupa wspierająco - edukacyjna dla rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w tym rodzin objętych asystenturą rodzin	10	10	10	10	10
zajęcia dla dzieci i młodzieży w placówce wsparcia dziennego	15	15	15	15	15
zajęcia okołoporodowe dla kobiet w ciąży połączone z zajęciami szkoły dla rodziców	0	10	10	10	10
zajęcia dla seniorów w oparciu o siedzibę świetlic wiejskich	0	40	40	40	40
usługi porządkowe dom/ogród/cmentarz dla samotnych osób starszych i niepełnosprawnych	0	10	10	15	15
usługa <i>door to door</i>	0	0	20	20	20
wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży	15	15	15	20	20
grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej w szczególności w rodzinach w których występują uzależnienia	10	10	10	10	10
Poradnictwo rodzinne	10	10	10	10	10
Opaska niezgubka	50	50	50	50	50

Ponadto, na podstawie odrębnych przepisów, Centrum Usług Społecznych Gminy Pruszcz Gdański będzie kontynuować świadczenie dotychczasowych usług realizowanych przez GOPS lub inne instytucje gminne na rzecz mieszkańców.

Tabela 10. Planowana kontynuacja usług społecznych w Gminie Pruszcz Gdański w latach 2025-2029

usługi społeczne	planowana liczba odbiorców				
	2025	2026	2027	2028	2029

usługi opiekuńcze	40	40	40	40	40
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	18	18	18	20	20
rodzinne domy pomocy	16	16	16	16	16
Domy Pomocy Społecznej	20	20	20	20	20
Schronisko dla osób bezdomnych oraz osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	15	15	15	15	15
Środowiskowe domy pomocy	20	20	20	20	20
Asystent rodziny	30	30	30	30	30
Rodziny wspierające	2	4	4	4	4
Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	50	50	50	50	50
Opieka wytchnieniowa	50	50	50	50	50
Teleopieka (opaski bezpieczeństwa)	50	75	100	100	100
Szkoła dla rodziców	30	30	30	30	30
Wsparcie psychologiczne	30	30	30	40	40
Program Operacyjny FEPŻ	400	400	400	400	400
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	40	40	40	45	45
Koperty życia	100	100	100	100	100
Terapia indywidualna oraz grupowa dla osób uzależnionych od alkoholu lub innych substancji	10	10	10	15	20

psychoaktywnych					
Pomoc psychoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej problemem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych	15	15	15	20	25
Edukacja mieszkańców w obszarze uzależnień (w tym behawioralnych): zapewnienie materiałów o charakterze profilaktycznym oraz realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych	300	300	300	300	300
Programy i działania na rzecz aktywnego spędzania czasu wolnego przez rodziny z dziećmi	50	50	50	50	50
Konferencja podsumowująca realizację programu profilaktycznego	50	50	50	50	50
Materiały informacyjno-edukacyjne na temat możliwości otrzymania wsparcia	300	300	300	300	300
Wypoczynek letni (kolonie)	50	50	50	50	50

5. Koordynacja i integracja usług społecznych

Program Usług Społecznych zawiera katalog usług realizowanych przez CUS. W ramach zadań koordynacyjnych CUS będzie informował mieszkańców także o usługach społecznych:

- finansowanych ze środków gminnych, a realizowanych przez CUS,
- finansowanych ze środków gminnych, a realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- współfinansowanych z innych źródeł pozyskanych przez realizujące je organizacje pozarządowe,
- świadczonych przez podmioty/instytucje społeczne - informacja o tych usługach będzie prowadzona na podstawie odrębnych umów o współpracy/partnerstwie pomiędzy CUS a podmiotami świadczącymi te usługi,

- świadczonych odpłatnie przez podmioty prywatne - informacja o tych usługach będzie prowadzona na podstawie odrębnych umów o współpracy pomiędzy CUS a podmiotami świadczącymi te usługi.

Planowane usługi mogą być świadczone w różnych formułach organizacyjnych oraz przez różnych realizatorów. Zakłada się m.in. samodzielną realizację niektórych usług przez CUS – dotyczy to usługi asystenta rodziny, szkoły dla rodziców (konieczność przeszkolenia kadry CUS w tym obszarze), wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, psychologa (możliwość zatrudnienia specjalisty na umowę o pracę), jak również usługi pn. „Koperty życia” (we współpracy z innymi instytucjami gminnymi). Część zadań będzie zleczanych w otwartych konkursach dla organizacji pozarządowych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Są to: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, opieka wytchnieniowa. Zakłada się również możliwość zlecania usług w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, na podstawie wewnętrznego regulaminu udzielania zamówień o wartości do 130 tys. zł (np. teleopieka), jak również w partnerstwie z wyspecjalizowanymi organizacjami społecznymi (np. Program Operacyjny FEPŻ). Ważnym zadaniem jest prowadzenie środowiskowego domu samopomocy (ŚDS) dla mieszkańców Gminy, które obecnie jest realizowane w ramach porozumienia z sąsiednimi gminami (Miasto Pruszcz Gdański, Gmina Pszczółki i Gmina Suchy Dąb). W przyszłości nie wyklucza się możliwości utworzenia ŚDS na terenie Gminy Pruszcz Gdański, co będzie uzależnione od pozyskania środków finansowych na ten cel.

Zakłada się, że realizacja Programu przyczyni się do współpracy międzyinstytucjonalnej, CUS będzie działał na rzecz wzmocnienia kooperacji różnych instytucji i organizacji działających na rzecz mieszkańców (np. organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej), co będzie sprzyjać zapewnieniu wysokiej jakości życia mieszkańców Gminy. Jak wynika z diagnozy (w części jakościowej), większość respondentów ocenia współpracę międzyinstytucjonalną w Gminie jako poprawną, choć jej zasięg jest ograniczony m.in. ze względu na zbyt małą liczbę organizacji pozarządowych. Część rozmówców uważa, że sytuacja w tym obszarze ulega stopniowej poprawie, jednak jest to proces powolny, którego efekty będą

widoczne w dłuższej perspektywie czasowej. Jako pozytywny przykład wskazywana jest kooperacja instytucji pomocy społecznej z placówkami edukacyjnymi. Ukierunkowane działania, zwłaszcza realizowane metodą Organizowania Społeczności Lokalnej, mogłyby jednak zwiększyć aktywność społeczną na poziomie lokalnym oraz sprzyjać upowszechnieniu inicjatyw oddolnych. Mimo relatywnie niskiej liczby aktywnych organizacji w Gminie Pruszcz Gdański istnieje wyraźny potencjał realizacji usług społecznych przez miejscowe podmioty, szczególnie organizacje społeczne i koła gospodyń wiejskich. Należy jednak zwiększyć wsparcie dla tego rodzaju podmiotów m.in. poprzez inwestowanie oraz integrowanie liderów społecznych, kształcenie profesjonalnej kadry realizatorów usług społecznych, czy zwiększenie ich zasobów organizacyjnych (np. infrastrukturalnych). Część rozmówców uważa, że usługi w Gminie Pruszcz Gdański mogłyby zostać zorganizowane w ramach modelu rozproszonego, w oparciu o sołectwa i sieć świetlic wiejskich.

Zgodnie z ideą CUS, usługi powinny zostać uspołecznione, a więc obudowane działaniami na rzecz integracji oraz aktywnością mieszkańców. Bardzo istotnym wyzwaniem jest zatem włączanie mieszkańców w proces projektowania i organizacji usług społecznych, tym bardziej, że – jak wynika z diagnozy – aktywność i kapitał społeczny pozostają na relatywnie niskim poziomie. Z pewnością można jednak mówić o potencjale społecznego zaangażowania – w Gminie Pruszcz Gdański funkcjonują organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, liderzy lokalni i grupy nieformalne, co stanowi podstawę do planowania działań w obszarze aktywizacji społecznej. Jednocześnie istotnym wyzwaniem jest szeroko rozumiana integracja społeczności lokalnej (np. „nowych” i „starych” mieszkańców, międzypokoleniowa, jak również w wymiarze przestrzennym, czyli łączenie mieszkańców „wyżynnej” oraz „nizinnej” części Gminy). Tworzenie profesjonalnego rynku usług i sieci usługodawców nie może pozostawać w sprzeczności z misją i wrażliwością społeczną. W tym kontekście szczególnie istotną rolę pełnić będą Organizatorzy Społeczności Lokalnej, działający na rzecz zmotywowania i włączania (różnych grup) mieszkańców. Konieczne jest prowadzenie systematycznych mikro-diagnoz (szczegółowego rozpoznania sytuacji różnych grup terytorialnych lub kategoryalnych na terenie Gminy) i ich praktyczne zastosowanie, tj. prowadzenie działań animacyjnych, dopasowanych do precyzyjnie zidentyfikowanych potrzeb. Pożądane jest również wzmocnienie innych instrumentów

„uspołeczniania” usług społecznych, jak np. wolontariatu, działań sąsiedzkich, czy innych rozwiązań o charakterze wzajemnościowym (w ten sposób mogą być zaspokajane potrzeby różnych grup odbiorców, jak np. seniorzy, czy osoby z niepełnosprawnościami).

Działania OSL w nowo powstającym CUS powinny być realizowane na dwóch poziomach: strategiczno-programowym, jak również w formie bezpośredniej pracy animacyjnej z mieszkańcami (grupami, społecznościami). Działania strategiczno-programowe będą wynikać m.in. z przeprowadzonej diagnozy. Dzięki temu badaniu zostaną rozpoznane i zmapowane różnego typu społeczności: terytorialne (osiedla mieszkaniowe) lub kategoriałne, mające wspólne interesy lub tożsamość. Na tej podstawie możliwe będzie podjęcie decyzji o wyborze społeczności, z którymi OSL-owiec będzie pracował w najbliższym czasie, a także do jakich społeczności będą kierowane działania animacyjne. W ramach działań strategiczno-programowych zostanie opracowany Plan OSL, będący częścią Planu Wdrażania CUS. Wspomniany plan powinien zostać przygotowany w oparciu o metodykę pracy środowiskowej, w nawiązaniu do kluczowych polskich (CAL, OSL) i zagranicznych (metoda ABCD) podejść w zakresie rozwijania potencjału społeczności lokalnych. W Planie OSL kluczowe będą następujące elementy: wartości i budowanie więzi, planowanie zmiany społecznej, jak również zasadnicze komponenty merytoryczne (diagnoza, aktywizacja, integracja, edukacja).

6. Warunki i tryb kwalifikacji osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, kwalifikowanie osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych określonych w Programie będzie się odbywało za pośrednictwem CUS, na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego.

Kwalifikowanie osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych, określonych w Programie realizowane będzie zgodnie z Rozdziałem 5. „Zasady realizowania programów usług społecznych przez centrum usług społecznych” ww.

ustawy. Podstawowym warunkiem kwalifikowania osób chcących skorzystać z usług społecznych, ujętych w Programie będzie miejsce zamieszkania na terenie Gminy Pruszcz Gdański. Pozostałe warunki oraz tryb kwalifikowania został przedstawiony w tabeli nr 11. Szczegółowe warunki i tryb kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych zostaną określone w regulaminach. Kwalifikowanie będzie następować z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu.

7. Ulgi i opłaty za korzystanie z usług społecznych

Program przewiduje nieodpłatne korzystanie lub częściową odpłatność za usługi społeczne. Opłaty zostały ustalone na niskim poziomie, umożliwiającym powszechne korzystanie z usług społecznych przez mieszkańców Gminy. Intencją CUS jest zapewnienie dostępu do usług społecznych dla ogółu mieszkańców Gminy Pruszcz Gdański.

Tabela 11. Usługi społeczne przyznawane w ramach programu, warunki przyznawania, odpłatność

Lp.	nazwa usługi	grupa odbiorców i zakres usługi w ramach ustawy o realizowaniu usług społecznych przez CUS	wymagane dokumenty	odpłatność za usługę realizowaną z góry	maksymalna liczba godzin usługi na 1 mieszkańca w okresie realizacji Programu
PAKIET „RODZINA”, W TYM RODZINA W KRYZYSIE					
1	zajęcia w placówce wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	dzieci i młodzież usługa z zakresu wspierania rodziny, promocji i ochrony zdrowia	Pisemna zgoda rodzica lub opiekuna prawnego, dokumenty wymagane przez placówkę	bezpłatne	w zależności od potrzeb
2	działania na rzecz aktywnego spędzania czasu wolnego przez rodziny z dziećmi	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, promocji i ochrony zdrowia	zgłoszenie, pisemna zgoda	bezpłatnie	w zależności od potrzeb
3	wypoczynek letni (kolonie)	dzieci i młodzież Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu polityki prorodzinnej i	wniosek rodzica/opiekuna prawnego, Karta kwalifikacyjna	bezpłatnie	raz w roku kalendarzowym

		wspierania rodziny, promocji i ochrony zdrowia			
4	wsparcie psychologiczne	dorośli, dzieci i młodzież ciąży z terenu Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu wspierania rodziny, promocji i ochrony zdrowia	wniosek, zgłoszenie	bezpłatne	w zależności od potrzeb
5	zajęcia okołoporodowe dla kobiet w ciąży połączone z zajęciami szkoły dla rodziców	kobiety w ciąży z terenu Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu wspierania rodziny oraz promocji i ochrony zdrowia	wniosek, zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach	bezpłatne	cykl szkoleniowy
6	pomoc psychoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej problemem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych	dzieci i młodzież zagrożona lub dotknięta problemem uzależnień (w tym behawioralnych) z terenu Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej,	skierowanie od psychologa / pedagoga szkolnego lub pracownika socjalnego / asystenta rodziny	bezpłatne	w zależności od potrzeb
7	asystent rodziny	rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego usługa z zakresu wspierania rodziny oraz pomocy społecznej	zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	bezpłatnie	w zależności od potrzeb
8	rodziny wspierające	rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego usługa z zakresu wspierania rodziny oraz pomocy społecznej	zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	bezpłatnie	w zależności od potrzeb
9	szkoła dla rodziców	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu wspierania rodziny	zgłoszenie	bezpłatne	1-razowy udział w cyklu szkolenio-wym
10	punkt konsultacyjny dla ofiar i świadków	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański	brak	bezpłatne	w zależności od potrzeb

	przemocy domowej	doznający przemocy domowej oraz jej świadkowie usługa z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej			
11	Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy domowej i świadków przemocy domowej	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański doznający przemocy domowej oraz jej świadkowie usługa z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej	zgłoszenie	bezpłatne	w zależności od potrzeb
12	grupa wspierająco - edukacyjna dla rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi z terenu gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu wspierania rodziny, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia	zgłoszenie	bezpłatne	w zależności od potrzeb
13	Program Operacyjny FEPŻ	rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji ekonomicznej (według kryterium dochodowego) z terenu gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu pomocy społecznej	zgodnie z wytycznymi FEPŻ	bezpłatne	nie dotyczy
PAKIET „SENIOR”					
1	usługi opiekuńcze	osoby samotne lub w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione usługa z zakresu pomocy społecznej	zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	zgodnie z uchwałą Rady Gminy	w zależności od potrzeb, ustalone na podstawie wywiadu i określone w decyzji administracyjnej
2	specjalistyczne usługi opiekuńcze	osoby samotne lub w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a	zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	zgodnie z uchwałą Rady Gminy	w zależności od potrzeb, ustalone na podstawie wywiadu i określone

		są jej pozbawione usługa z zakresu pomocy społecznej			w decyzji administra- cyjnej
3	teleopieka (opaski bezpieczeństwa)	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański w wieku 60+ usługa z zakresu pomocy społecznej	wniosek wraz z oświadczeniem osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego	bezpłatnie	bez ograniczeń
4	zajęcia dla seniorów w oparciu o siedzibę świećlic wiejskich	mieszkańcy gminy Pruszcz Gdański w wieku 60+ usługa z zakresu pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, kultury, kultury fizycznej i turystyki, edukacji publicznej	wniosek	bezpłatnie	bez ograniczeń
5	Koperty życia	mieszkańcy gminy Pruszcz Gdański w wieku 60+ osoby przewlekłe chore, samotne, usługa z zakresu pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia	brak	bezpłatnie	w zależności od potrzeb
6	rodzinne domy pomocy	Osoby starsze i niepełnosprawne, które ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w swoim środowisku zamieszkania usługa z zakresu pomocy społecznej	zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	odpłatność ustalona w decyzji administra- cyjnej, w zależności od dochodu	w zależności od potrzeb
7	usługi porządkowe dom/ogród/cmentarz dla samotnych osób starszych i niepełnosprawnych	Osoby starsze lub niepełnosprawne, które ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają wsparcia usługa z zakresu pomocy społecznej	wniosek	zgodnie z zasadami ustalonymi w uchwale Rady Gminy	w zależności od potrzeb
8	usługi sąsiedzkie	Osoby, które z powodu	zgodnie z ustawą	zgodnie	do 20 godzin

		wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób usługa z zakresu pomocy społecznej	o pomocy społecznej	z uchwałą Rady Gminy	w miesiącu
PAKIET „NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ”					
1	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	osoby samotne lub w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione usługa z zakresu pomocy społecznej	zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	zgodnie z uchwałą Rady Gminy	w zależności od potrzeb, ustalone na podstawie wywiadu i określone w decyzji administracyjnej
2	specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	osoby z zaburzeniami psychicznymi, usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym usługa z zakresu pomocy społecznej	zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	zgodnie z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych	w zależności od potrzeb i zaświadczenia lekarskiego, ustalone na podstawie wywiadu i określone w decyzji administracyjnej
3	grupa wsparcia dla opiekunów osób zależnych	opiekunowie osób zależnych usługa z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania osób niepełnosprawnych	wniosek	bezpłatnie	w zależności od potrzeb
4	usługi porządkowe dom/ogród/cmentarz dla samotnych osób starszych i niepełnosprawnych	osoby z niepełnosprawnościami usługa z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania osób niepełnosprawnych	wniosek	zgodnie z zasadami ustalonymi w uchwale Rady Gminy	w zależności od potrzeb
5	środowiskowe domy samopomocy	osoby z niepełnosprawnościami usługa z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania osób niepełnosprawnych	zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	bezpłatnie	w zależności od potrzeb
6	asystent osobisty osoby z	Osoby uprawnione wskazane w Programie	Dokumenty wskazane w	bezpłatnie	zgodnie z limitami

	niepełnosprawnością	AOON na dany rok usługa z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania osób niepełnosprawnych	programie na dany rok		wskazanymi w Programie oraz otrzymanymi środkami
7	opieka wytchnieniowa	Osoby uprawnione wskazane w Programie OW na dany rok usługa z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania osób niepełnosprawnych	dokumenty wskazane w Programie	bezpłatnie	zgodnie z limitami wskazanymi w Programie oraz otrzymanymi środkami
8	wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania osób niepełnosprawnych	wniosek, regulamin	bezpłatnie	na okres 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia
9	usługi sąsiedzkie	osoby które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób usługa z zakresu pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych	zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	zgodnie z uchwałą Rady Gminy	do 20 godzin w miesiącu
10	rodzinne domy pomocy	osoby starsze i niepełnosprawne, które ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w swoim środowisku zamieszkania usługa z zakresu wspierania rodziny oraz pomocy społecznej	zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	odpłatność ustalona w decyzji administracyjnej, w zależności od dochodu	w zależności od potrzeb
PAKIET „PROFILAKTYKA”					
1	terapia indywidualna oraz grupowa dla osób uzależnionych od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych	osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych usługa z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz pomocy	brak	brak	w zależności od potrzeb

		społecznej			
2	pomoc psychoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej problemem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych	młodzież zagrożona lub dotknięta problemem uzależnień (w tym behawioralnych) usługa z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej	skierowanie od pedagoga / psychologa szkolnego lub Pracownika socjalnego / asystenta rodziny	bezpłatne	w zależności od potrzeb
3	punkt konsultacyjny dla ofiar i świadków przemocy domowej	rodziny i osoby doznające przemocy domowej oraz jej świadkowie usługa z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej	brak	bezpłatne	w zależności od potrzeb
4	edukacja mieszkańców w w obszarze uzależnień (w tym behawioralnych): zapewnienie materiałów o charakterze profilaktycznym oraz realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnych	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej	brak	brak	nie dotyczy
5	działania na rzecz aktywnego spędzania czasu wolnego przez rodziny z dziećmi	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu polityki prorodzinnej i wspierania rodziny, promocji i ochrony zdrowia	zgłoszenie	brak	nie dotyczy
6	materiały informacyjno-edukacyjne na temat możliwości otrzymania wsparcia	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu promocji i ochrony zdrowia	brak	brak	nie dotyczy
7	wypoczynek letni (kolonie)	mieszkańcy Gminy Pruszcz Gdański usługa z zakresu polityki prorodzinnej i wspierania rodziny	wniosek, karta kwalifikacyjna	brak	raz w roku

Kwalifikowanie osób do korzystania z usług społecznych określonych w Programie będzie się odbywało na podstawie złożonych przez wnioskodawców

wniosek wraz z wymaganymi dokumentami oraz oświadczeniami o spełnieniu warunków do korzystania z usług określonych w Programie lub regulaminach usług społecznych.

8. Dane osobowe niezbędne do kwalifikacji osób zainteresowanych skorzystaniem z usług

Zgodnie z art. 50 ust. 1. ustawy o realizowaniu usług przez Centrum Usług Społecznych, CUS przetwarza określone w Programie dane osobowe, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

- wnioskodawców,
- osób korzystających z usług społecznych określonych w Programie oraz członków ich rodzin – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań centrum wynikających z ustawy.

W dokumentacji CUS będą gromadzone i przetwarzane dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych, w szczególności: imię i nazwisko, data urodzenia, adres miejsca zamieszkania lub pobytu lub zameldowania na pobyt stały, numer PESEL, numer telefonu, stan cywilny, dane opiekuna prawnego i osoby do kontaktu (imię i nazwisko, numer telefonu), dochody, aktywność zawodowa, liczba osób w gospodarstwie domowym, relacje w rodzinie, stan zdrowia, niepełnosprawność, liczba, rodzaj, zakres, wartość i miejsce przyznanych usług.

Warunkiem korzystania z usług społecznych jest podpisanie oświadczenia z zakresu przetwarzania danych osobowych wynikającego z art. 9 ust. 1 i art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy

95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), uwzględniającego obowiązek informacyjny realizowany w związku z art. 13 i art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679.

9. Organizacja Programu Usług Społecznych

Realizatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych Gminy Pruszcz Gdański, natomiast wykonawcami usług społecznych zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych mogą być w szczególności:

- Centrum Usług Społecznych Gminy Pruszcz Gdański,
- Urząd Gminy Pruszcz Gdański,
- pozostałe jednostki organizacyjne Gminy,
- organizacje pozarządowe lub podmioty, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 roku – Prawo zamówień publicznych,
- podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- mieszkańcy Gminy (np. w ramach usług sąsiedzkich).

Centrum Usług Społecznych Gminy Pruszcz Gdański będzie zaspokajać potrzeby mieszkańców w zakresie określonych usług, a także prowadzić działania aktywizujące i integrujące lokalną społeczność. Ponadto rolą Centrum będzie koordynowanie oraz inspirowanie działań na rzecz społeczności lokalnej, podejmowanych przez miejscowe instytucje i organizacje społeczne, a także lokalnych liderów.

„Program Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029” realizowany będzie w następujących etapach:

1. ETAP I: podjęcie uchwały przez Radę Gminy Pruszcz Gdański o przyjęciu Programu do realizacji: II kwartał 2025 r.,

2. ETAP II: organizacja i koordynacja działań związanych z wdrażaniem Programu: od momentu przejęcia uchwały – grudzień 2029 r.,
3. ETAP III: monitoring realizacji Programu będzie prowadzony na bieżąco,
4. ETAP IV: I kwartał 2030 r., opracowanie informacji - sprawozdania z realizacji Programu.

10. Sposób monitorowania i oceny Programu

Monitorowanie jest jednym z integralnych elementów bieżącego zarządzania. Jego celem jest dostarczenie informacji, na podstawie których można ocenić postępy prowadzonych działań oraz zweryfikować dynamikę zachodzących zmian. Monitoring Programu polegać będzie na systematycznym sprawdzaniu i kontroli, czy dokument jest realizowany zgodnie z założeniami. Proces monitorowania „Programu Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029” będzie oparty na systemowym gromadzeniu obiektywnych danych, ich analizie i wyciąganiu wniosków pomagających w ocenie efektywności i poprawności realizowanych działań w określonej perspektywie czasowej. Monitorowanie i ocena Programu będą realizowane na dwóch poziomach:

- monitorowanie Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS),
- monitorowanie jako narzędzie zarządzania strategicznego.

Monitorowanie Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS):

Monitorowanie IPUS oznacza rejestrację zmian i postępów poszczególnych osób objętych Indywidualnymi Planami Usług Społecznych oraz poprawności świadczenia usług społecznych przez ich realizatorów. W zależności od uzyskanych rezultatów proces ten może posłużyć wprowadzaniu niezbędnych modyfikacji, ewentualnych działań naprawczych lub alternatywnych rozwiązań, które pomogą zrealizować zakładany rezultat dla konkretnej osoby/grupy osób (będzie to zadaniem OUS i KIPUS). Etapy procesu monitorowania IPUS:

1. Bieżące monitorowanie realizacji IPUS przez Koordynatorów Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS). Pozwoli to KIPUS na bieżąco zareagować

np. w przypadku identyfikacji nietrafnie dobranej usługi, konieczności zmiany na inną lub potrzeby objęcia mieszkańca dodatkową usługą. Koordynator będzie na bieżąco informowany o faktycznym wykorzystywaniu przyznanych usług. Monitorowanie może odbywać się m.in. poprzez kontakt osobisty lub telefoniczny z mieszkańcem i/lub kontakt osobisty w środowisku, jak również poprzez kontrolę jakości usług podczas ich wykonywania i/lub kontakt z wykonawcą usługi.

2. Przeprowadzenie przez KIPUS rozmowy podsumowującej po zakończeniu realizacji IPUS, której rezultatem jest sporządzenie opisu przebiegu i rezultatów tego planu.
3. Organizacja spotkań przez Organizatora Usług Społecznych (OUS), służących omówieniu realizacji IPUS oraz współpracy z wykonawcami usług społecznych – nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. W spotkaniach mogą uczestniczyć - na zaproszenie Organizatora Usług Społecznych - przedstawiciele wykonawców usług społecznych (art. 46 ust. 2 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych).
4. Organizator usług społecznych, co najmniej raz na 6 miesięcy, opracuje zbiorcze podsumowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych i przedstawi je Dyrektorowi CUS oraz Organizatorowi Społeczności Lokalnej. Podsumowanie będzie zawierać informację o skuteczności podejmowanych przez CUS działań w zakresie dostarczania mieszkańcom Gminy indywidualnego wsparcia. Pozwoli to m.in. na wskazanie kierunków działań wspierających, które powinny być podjęte przez Organizatora Społeczności Lokalnej w celu zwiększenia skuteczności, efektywności oraz oddziaływania usług społecznych.

Monitorowanie jako element zarządzania strategicznego:

Monitorowanie jako element zarządzania strategicznego obejmuje zagadnienia związane ze skutecznością i efektywnością realizowanych usług, oceną sposobu organizacji usług społecznych oraz rejestrowaniem postępów realizacji celów, na podstawie pomiaru uzyskanej wartości zdefiniowanych w Programie wskaźników (zadanie OUS).

Monitoring realizowany będzie przede wszystkim poprzez badania ilościowe (np. pomiar satysfakcji mieszkańców korzystających z usług społecznych), z możliwością rozszerzenia i pogłębienia o metody i techniki jakościowe (w zależności od potrzeb oraz dostępnych środków finansowych). Opracowany zostanie krótki kwestionariusz ankiety, zaś za zbieranie danych z wykorzystaniem tego narzędzia odpowiedzialni będą KIPUS-i. Tak zaprojektowane badania opinii mieszkańców korzystających z usług społecznych będą obejmować m.in. kwestie związane z oceną jakości ww. usług, sposobu ich świadczenia, infrastruktury i kompetencji ich wykonawców, dopasowania do potrzeb, a także sposobu obsługi mieszkańca przez CUS. Wnioski z monitorowania realizacji Programu i ogólna ocena w oparciu o pomiar wskaźników zostanie przedstawiona w formie raportu, który zostanie opracowywany po zakończeniu realizacji Programu (zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o CUS).

Inne sposoby pozyskiwania informacji o realizowanych usługach:

- spotkania z usługodawcami, które pozwolą na stałą i systematyczną wymianę istotnych informacji,
- zarządzanie wiedzą klienta, proces oparty na relacjach, pozwalający lepiej poznać i zrozumieć potrzeby klienta, które nie zawsze są w pełni uświadomione,
- spotkania zespołu CUS, w szczególności z osobami pracującymi bezpośrednio z klientami - niezwykle istotnym elementem pozyskiwania i zarządzania informacją będzie współpraca i wymiana informacji pomiędzy Organizatorem Usług Społecznych (który zajmuje się stroną podażową, a więc zapewnia podaż usług społecznych) a Koordynatorami Indywidualnych Planów Usług Społecznych, którzy analizują proces od strony popytowej (tj. potrzeb klientów).

Tabela 12. Wskaźniki realizacji „Programu Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029”

lp.	nazwa wskaźnika	sposób pomiaru
cel operacyjny nr 1: Zwiększenie dostępu mieszkańców do spersonalizowanych usług społecznych		
1	liczba usług społecznych określonych w katalogu usług społecznych	dane CUS: katalog usług społecznych
2	liczba osób korzystających z usług społecznych w	dane CUS: wewnętrzna

	ramach Programu	ewidencja wniosków/kwalifikacji
3	liczba godzin zrealizowanych usług	dane CUS: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji
4	liczba indywidualnych planów usług społecznych (IPUS)	dane CUS: wewnętrzna ewidencja IPUS
cel operacyjny nr 2: Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług społecznych		
1	wdrożenie systemu monitoringu usług społecznych	dane CUS
2	liczba usług społecznych, dla których opracowano standardy ich świadczenia	dane CUS
3	poziom zadowolenia mieszkańców korzystających z usług	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
4	ocena terminowości wykonanych usług	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
5	ocena kompetencji osób realizujących usługi	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
6	ocena dostępności usług w relacji do potrzeb mieszkańców	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
7	ocena jakości obsługi mieszkańca przez CUS	badanie poziomu satysfakcji z jakości usług
cel operacyjny nr 3: Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i aktywizacja społeczna mieszkańców		
1	liczba podmiotów realizujących usługi społeczne	dane CUS: ewidencja zawartych umów/porozumień/zleceń
2	wartość usług społecznych zleconych podmiotom ekonomii społecznej w odniesieniu do ogólnej wartości usług społecznych realizowanych w ramach Programu (procent)	dane CUS
3	liczba działań wspierających	dane CUS: Organizator Usług Społecznych
4	liczba społeczności lokalnych objętych wsparciem w ramach Programu	dane CUS
5	liczba wolontariuszy i sąsiadów wspierających świadczenie usług społecznych	dane CUS: ewidencja umów wolontariackich i umów na usługi sąsiedzkie
6	liczba partnerstw wspierających usługi społeczne	dane CUS: ewidencja partnerstw

Bieżący nadzór nad realizacją Programu będzie sprawować Wójt Gminy Pruszcz Gdański oraz Dyrektor CUS. Po zakończeniu realizacji Programu w danym roku kalendarzowym sporządzone zostanie coroczne sprawozdanie - informacja z realizacji programu, która zostanie przedłożony Radzie Gminy Pruszcz Gdański. Dokument zostanie udostępniony co najmniej w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Pruszcz Gdański oraz w Biuletynie Informacji Publicznej CUS. Zakres ww. informacji określa art.

6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

11. Budżet Programu i źródła jego finansowania

Usługi społeczne sfinansowane zostaną przede wszystkim ze środków własnych Gminy Pruszcz Gdański, a dodatkowym źródłem finansowanie będą opłaty za korzystanie z tych usług, wnoszone przez mieszkańców. Działania na rzecz rozwoju usług społecznych mogą być realizowane w oparciu o następujące źródła finansowania:

- budżet państwa i budżet Gminy: fundusze publiczne z budżetu państwa i Gminy przeznaczone na wsparcie działań związanych z deinstytucjonalizacją i rozwojem usług społecznych, np. poprzez przyznawanie dotacji, grantów czy środków na projekty innowacyjne,
- fundusze europejskie: Program Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 – środki finansowe z tego programu będą wykorzystane do finansowania projektów związanych z realizacją usług społecznych i wsparciem społecznym oraz wdrażaniem procesu deinstytucjonalizacji,
- dotacje i fundusze rządowe: ogólnopolskie programy dotacyjne i specjalne fundusze przeznaczone na rozwój usług społecznych, integrację społeczną oraz wsparcie dla osób potrzebujących,
- dotacje i wsparcie ze środków pozarządowych: środki finansowe pozyskane od organizacji pozarządowych, fundacji, udzielających wsparcia finansowego dla projektów związanych z usługami społecznymi,
- partnerstwa publiczno-prywatne: współpraca między sektorem publicznym a prywatnym w ramach partnerstw może prowadzić do wspólnego finansowania i realizacji projektów na rzecz rozwoju usług społecznych.

Zróźnicowane źródła finansowania będą wykorzystane w celu zapewnienia trwałego wsparcia działań realizowanych w ramach Programu, zależnie od ich specyfiki. Szczególnie istotne jest synergiczne połączenie tych źródeł finansowania w celu zapewnienia trwałego i wszechstronnego wsparcia dla mieszkańców Gminy.

W roku 2025 zabezpieczono w budżecie Gminy Pruszcz Gdański środki finansowe, w tym na zabezpieczenie dopłat do wykorzystanych usług przez mieszkańców. W kolejnych latach podejmowane będą działania w celu zabezpieczenia środków w budżecie Gminy Pruszcz Gdański oraz pozyskania środków zewnętrznych krajowych i z EFS Plus z przeznaczeniem na realizację usług społecznych. Jednak głównym czynnikiem determinującym poziom finansowania „Programu Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Pruszcz Gdański na lata 2025-2029” będzie bieżąca analiza potrzeb mieszkańców.